



Til medlemmerne af
Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Journalnummer: 21-7111-000001
Dato: 14. april 2021
Initial - Enhed: TRIMAD - JORDKONT

Referat af møde i Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Emne: Kontaktudvalget rådgiver Landbrugsstyrelsen i spørgsmål om kontrol- og dispensationspraksis for økologiautoriserede primærbedrifter og forsyningsvirksomheder mv. med henblik på blandt andet forenkling og imødegåelse af regelovertrædelser. Udvalget rådgiver tillige om anvendelsen af eksisterende regler, regeldannelse, EU-politikken og øvrige internationale spørgsmål, autorisation samt offentliggørelsespolitik vedrørende overtrædelser på økologiområdet.	
Mødeleder: Inger Løn Referent: Trine Skov Madsen Dato: 17. marts 2021 Varighed: 9:30-13:00 Sted: Augustenborg Slot,	Kontaktudvalget: Landbrugsstyrelsen (LBST): Tina Bagge Bonnichsen (TINBON), Marianne Bisgaard (MBI) Landbrug & Fødevarer (L&F): Jette Jørgensen (JJ), Lars Holdensen (LH) Økologisk Landsforening (ØL): Mads Helms (MH), Sybille Kyed (SK) Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (FBJ): Åse Ditlefsen Ferrão (ÅF) SEGES: Birgit Ingvorsen (BI) Forbrugerrådet Tænk (FT): Bo Egelund (BE) Repræsentanter fra Landbrugsstyrelsen: Ane F. Førde (AFF), Inger Løn (INGLON), Trine Skov Madsen (TRIMAD), Troels Battrup Andersen (TROBAN), Morten Petersen (MORPET), Birgitte Daabeck (BIRDAA), Malene Kjer Andersen (MAN), Hanne Bjerre Jensen (HJE), Lena Tinghuus (LTI). Øvrige deltagere: Fødevarestyrelsen (FVST): Else Enemark (EME) Fraværende: Økologisk Landsforening (ØL): Sybille Kyed (SK)

Dagsorden	Drøftelse og konklusion	Aftaler
1. Godkendelse af dagsorden	Pkt. 8 om økologikontrol og rewilding flyttes til sidste punkt for eventuelt.	
2. AKO på økologi	LBST fremlagde de samlede tal for 2020 og orienterede om, at der endnu ikke er blevet kørt så mange af de større kontroller i 2021 pga. COVID19.	
3. Meddelelser (LBST)	LBST præsenterede oversigten over anmeldelser, dispensationer og afslag. L&F påpegede, at antallet af afslag på frødispensationer i OrganicXseeds var temmelig højt. LBST gjorde opmærksom på, at der for nyligt var blevet genoptaget op mod 80 sager om gulerodsfrø og at disse stadig fremgik af oversigten som afslag. SEGES spurgte, på baggrund af en henvendelse, om det kan passe, at der i forbindelse med leje af en bygning skal indsendes skema for både leje og udlejning af den samme bygning. LBST svarede, at det ikke bør være nødvendigt, men at man vil kigge nærmere på, om det ikke blot skulle være et enkeltstående tilfælde. LBST fortsatte med at orientere om sagsbehandling af kontrolsager, hvor der fortsat ses et efterslæb fra 2020, og understregede, at der kæmpes med det og at forhåbningen er at komme i mål med 2020-sagerne i første halvår af 2021. LBST spurgte dernæst ind til høringsprocessen for vejledningen til 2022 og fremlagde tre muligheder: 1. Vejledningen sendes ud til den sædvanlige mailliste, der anses for at være lidt tilfældigt sammensat og muligvis forældet. 2. Vejledningen lægges på den officielle høringsportal, hvilket kan give en del ekstra arbejde med behandling af høringsvar og dermed forsinke processen. 3. Vejledningen sendes til Kontaktudvalgets medlemmer med henblik på videre distribuering til relevante interessenter. L&F gav udtryk for, at høringsportalen var den bedste løsning og anså risikoen for at der ville komme en stor arbejdsbyrde omkring høringsvar som værende minimal. L&F spurgte efterfølgende ind til muligheden for at få sendt udkast til vejledningskapitlerne løbende. Der var en generel drøftelse af dette samt om markering af indholdsmæssige ændringer. LBST understregede, at man er udfor-	LBST tjekker op på, at det ikke er praksis, at der skal indsendes skema for både leje og udlejning af den samme bygning.

	dret på tid og ressourcer. Sidstnævnte drejer sig særligt om de juridiske ressourcer. Det vil dog blive taget med tilbage til arbejdsgrupperne som et godt tilbud om sparring og LBST vil ligeledes se på mulighederne for markering af ændringer til 2022.	
4. Udfordringer i økologikontrollen	LBST orienterede om arbejdet med koncernfælles sanktionsprincipper, der har til formål at styrke den dialogbaserede kontrol. Fremover skal der sanktioneres ud fra principperne om alvor, omfang samt vilje og evne. Der arbejdes på at få det inkorporeret i revideringen af sanktionsvejledningen for økologi, hvor der samtidig kigges på at justere bødestørrelserne. LBST kunne oplyse, at man vil være i mål med første fase inden sommer og derefter skal der arbejdes videre med at få principperne implementeret. Det blev understreget, at det også handler rigtig meget om at klæde kontrollørerne fagligt på til at lave konkrete vurderinger i kontrollen. ØL spurgte ind til, hvordan vilje og evne skulle forstås. LBST understregede, at det var rigtig svært at svare helt præcist på, men påpegede, at nogle af de mindre alvorlige overtrædelser, kun er mindre alvorlige så længe landmanden retter ind. Hvis kontrollen finder de samme overtrædelser, hver gang de kommer på kontrol, så kan man måske tale om manglende vilje til at efterleve reglerne. Efterfølgende var der en præcisering af indgangen til de to økologi-teams (Økologipolitik og Økologiadministration): • Emner vedrørende kontrol, administration, konkret sagsbehandling skal sendes til Økologiadministrationen i Augustenborg, hvor INGLON er teamleder. • Emner vedrørende tolkning af regler og politik skal sendes til Økologipolitik i Nyropsgade, hvor AFF er teamleder. LBST lagde derefter op til en drøftelse af de varslingsbreve som kontrollørerne sender ud, inden de kommer på kontrol. På nuværende tidspunkt er varslingsbrevet ca. 5 sider og indeholder både et skema over hyppigste overtrædelser, hvor det er angivet, hvilke der giver en AKO-overtrædelse, samt en oversigt over, hvilke bilag, landmanden skal have klar til kontrollen. Generelt oplever kontrollørerne dog, at landmændene primært læser dato og tidspunkt for kontrol, så måske er det ikke nødvendigt med de andre informationer. Der var en generel drøftelse, hvor alle medlemmer var enige i, at brevet nok med fordel kunne forkortes, f.eks. ved at oversigterne kunne erstattes med links til den relevante information på hjemmesiden eller i vejledningen, og ved at kigge på lixtallet. Det blev ligeledes drøftet, om varslingsbrevet i højere grad kunne målrettes den enkelte bedrift, evt. med nogle flettefeltet.	LBST sender skabelon til varslingsbrev ud med det endelige referat.

	LBST orienterede om, at man i styrelsen generelt arbejder rigtig meget med sprog og kommunikation for tiden, bl.a. ved hjælp af kurser i Slotsholmmetoden. Det blev aftalt, at LBST sender skabelonen til varslingsbrevet til Kontaktudvalget, så medlemmerne har mulighed for at komme med konkrete ændringsforslag.	
5. Meddelelser (erhvervet)	L&F orienterede om, at der arbejdes på at forberede sig på udfasningen af ikke-økologisk husdyrgødning. Frødispensationer er ligeledes noget, hvor L&F bruger meget energi på, i samarbejde med LBST, at få en god praksis på det område. Derudover fortalte L&F mere uddybende om den nye strategi, hvor et mål er at reducere økologiovertrædelser med 30 pct frem mod 2023. L&F understregede, at for at nå det mål, skal der kigges på mange forskellige ting. Bl.a. om der er nogle særlige forhold, der gør sig gældende for de husdyrbedrifter, som har overtrædelser – især grise- og fjerkræproducenter holdes der nøje øje med. L&F kunne orientere om, at SEGES i samme forbindelse også kigger på udviklingen af en app, der kan hjælpe både landmand og kontrollør ifm. økologikontrollen. L&F pointerede, at der ses på mange forskellige indsatsområder – formidling, BAK mv., men at man går efter at komme så bredt ud som muligt og samarbejde så bredt som muligt. ØL kunne orientere om, at man på årets generalforsamling fik valgt en ny bestyrelse og at den samme formand fortsætter i rollen, men at det ikke var muligt at få gennemført den ønskede nye struktur i foreningen. FBJ oplyste, at der havde været noget opmærksomhed omkring husdyrregler og de sociale regler inden for Demeter International. Det skyldtes, at man i Danmark har nogle regler omkring sædskifte, således at hvis man har over et vis antal ha planteproduktion, skal man have et vist antal dyreenheder. Nogle grøntsagsproducenter i udlandet er ikke underlagt denne regel, så de har et problematisk sædskifte og der ses også dårlige arbejdsforhold for medarbejderne. Derudover kunne FBJ orientere, at der på nuværende tidspunkt er 50 certificerede biodynamikere og at man har ca. 10-12 samtaler om certificering om året. FT havde ikke noget nyt. SEGES fortalte, at tilskud og indberetning af fællesskemaer, er det der fylder mest lige nu. Konsulenterne er udfordret, da Tast selv kører langsomt og er ustabil plus at tilsagnene ikke er opdateret, hvilket giver stor usikkerhed. SEGES kunne ligeledes orientere om, at frødispensationer fylder meget, da det opleves som meget store ændringer af praksis, den måde det foregår på nu. Cikorie blev fremhævet som eksempel, at landmænd i 20 år har kunnet anvende samme sort og nu er det	

	ikke muligt at få dispensation længere. Derudover er der meldinger om, at det er svært at få information om sorterne i databasen. Slutteligt orienterede SEGES om ØkologiKongres 2021, der vil findes sted d. 25.-26. november, og at der er mulighed for at melde emner ind. L&F tilføjede til punktet om frødispensationer, at der opleves stor frustration over, at man skal købe træer fra Italien og Holland.	
6. Status for EU-arbejdet	Overordnet set presser KOM på for at få detailreglerne til den nye økologiforordning på plads. De skal have mest muligt vedtaget i løbet af 1. kvartal 2021. Mange af produktionsreglerne er nu meget langt og vedtaget. Også kontrolkrav er langt i processen. På import kører der nu en del forslag, og de skal for så vidt gerne være klar i første del af 2021. Samlet set er det hovedsageligt FVST, der tager sig af importspørgsmålene. Men nogle af emnerne er økologierklæring/certifikat ift. 3. lande, ækvivalens- og kompliancegodkendelse af kontrolorganer og –myndigheder i 3. lande, godkendelse og tilbagetrækning af kontrol myndigheder og forslag om ændring af krav om brug af grænsekontrolsteder (BCP). Status for snarligt afsluttede retsakter • Heterogent materiale vedtages medium april. • Mærkning foder og frøblandinger – ventes snart offentliggjort. • Opdatering alle positivlister – afstemning ventes inden så længe. Ikrafttræden straks. • Regnskabskrav ret langt i forløbet ift. vedtagelse og kommer inden længe i Kommissionens offentlige høring. • Certifikat - økologierklæring. Kommissionen præsenterede en ny version af forslaget. Der har været stor uenighed blandt MS om, hvor detaljeret certifikatet skal være og i hvor høj grad også omlægningsprodukter og ikkeøkologiske produkter skal fremgå af certifikatet. KOM vil vedtage certifikatmodellen snarest, og så om nødvendigt reparere på det senere. • Kommissionen har fremlagt et forslag til mandat for factory farming. Mandatet bygger på opsamling fra tidligere møder og de elementer, der er nævnt i et tidligere spørgeskema. Forslaget er overordnet delt i tre dele – en analyse, et forslag, og muligvis en alternativ løsning. KOM peger på, at det skal være kontrollerbare kriterier, og at der skal tages stilling til, hvilke næringsstoffer, der skal omfattes af en evt. restriktion. Forslaget har været diskuteret i vores gødningsdialog-gruppe. • Økologi COVID-foranstaltningerne vil igen blive forlænget ift. kontrollen. Eneste justering ift. sidste gang er, at der indskrives en mulighed for at varsle kortvarigt og forsat indregne som "uvarslet" kontrol. Forlængelsen gælder til 1. juli. Andre spørgsmål, der behandles i komitéen:	

	• Veterinærmedicin – obligatorisk 48 timers tilbageholdelsesfrist (DK). Kommissionen vil sammen med Legal Service og DG Sante lave en fortolkningsnote, der besvarer spørgsmålet. Vi vil nok se noten inden den bliver publiceret. • Aktionsplan. Kommissionen arbejder med tre akser, og at forbruget grundlæggende skal trække øget omlægning. Offentliggørelse ventes i ugen 24.-29. marts 2021. Der vil efterfølgende komme en implementeringsplan for arbejdet, hvor MS og interesseorganisationer vil blive inddraget i diskussionen. • Der er en række spørgsmål i forbindelse med Brexit, som Kommissionen vil svare på skriftligt. • Spørgsmål om småplanter, frø og planteformeringsmateriale behandles fortsat. Nærmest alle MS melder aktivt ud, at de er imod en praksisændring, hvor der kan gives dispensation til brug af ikke-økologiske småplanter. Kommissionen mener dog dette er muligt efter forordningen. Diskussioner på dette område er desværre langt fra i mål, heller ikke spørgsmålet om omlægningsarealer og udsæd. • Økologers mulige adgang til særligt ernæringsmæssigt foder har været diskuteret igen. Kommissionens udkast til juridisk vurdering er umiddelbart, at man ikke kan lave en "smart genvej" ift. at håndtere adgangen til særligt ernæringsmæssigt foder fleksibelt, dvs. alle produkter skal optages på bilaget. De nordiske lande lægger dog fortsat pres på. • AOB om eksperimentet om økologiske sorter Næste COP/GREX møde er i starten af maj. LBST gjorde opmærksom på, at man løbende lægger nyheder og offentliggørelse af nye økologiregler på hjemmesiden: https://lbst.dk/tvaergaaende/oekologi/lovstof/kommende-eu-lovgivning-fra-2022/ SEGES kommenterede ift. halvblandinger og minimum 70 % økologisk indhold, at det kunne være rigtig godt at få meldt ud, hvordan det kan administreres, da firmaerne er begyndt at lave om på deres frøblandinger. L&F kommenterede yderligere, at udfordringen er, at en blanding kan indeholde ikke-økologiske frø, selvom sorterne tilbydes som økologiske i databaserne. L&F pointerede, at praksis herhjemme har været, at man ikke kan udbyde noget ikke-økologisk i frøblandinger, hvis det kan findes økologisk. LBST svarede, at det måske er muligt at lægge en stram administrativ linje herhjemme, men at LBST ikke har viden om, hvordan de gør i andre lande, set i et konkurrenceperspektiv. SEGES pointerede ift. omlægningsfrø, at landmændene sår dem nu og regner med at det kan bruges næste år, så LBST skal finde	
--	---	--

	ud af, hvordan man vil håndtere frø på 1. års omlægningsmarker i kontrollen.	
7. Kommende husdyrdatabase	LBST orienterede om, at der fra 2022 er krav i den nye forordning om en central husdyrdatabase, hvor økologer med husdyr kan registrere de økologiske dyr, de har til salg. Databasen gælder for alle arter og skal give information om, hvor mange økologiske husdyr, der er tilgængeligt på markedet. LBST vil lave en database, der kan hænges op på CHR-registret samt lave en sagsbehandlingsløsning i systemet, så dispensationsansøgninger kan sagbehandles direkte i systemet. LBST gjorde opmærksom på, at det er økologerne og mellemhandlerne, der skal anvende databasen, så der skal en større kommunikationsindsats til, for at den kommer i brug. Den endelige model for husdyrdatabasen forventes dog ikke at være helt klar til årsskiftet. SEGES spurgte ind til om LBST havde skelet til FiBL (Research Institute of Organic Agriculture). LBST svarede, at det havde man, men udfordringen er, at databasen så ikke vil kunne kobles op på CHR-registret. Det blev dog bemærket, at FiBL gerne deler ud af idéer, så LBST har også fået inspiration fra deres tilgang til en husdyrdatabase.	
8. Gødsning af frugt og bær	SEGES: Næringsstofgrænser i vejledningen og bilag 1. baseret på landbrugsafgrøder, men frugt og bær, har nogle andre behov. • Det blev foreslået, at det bliver tilladt at bruge Kaliumsulfat op til et kalital på 20 for træfrugt, 12 for buskfrugt og 10 for jordbær/hindbær. • Det blev foreslået, at det til disse højtverdiprodukter, bliver tilladt at bruge kisserit op til et Magnesiumtal på 8. LBST kommenterede, at det er muligt at gøde op, da grænserne i vejledningen kun er vejledende. L&F forespurgte, at det blev præciseret i vejledningen, så det tydeligt fremgår, hvad der gælder for henholdsvis afgrøder og for frugt og bær samt at der tilføjes et "som udgangspunkt", så det er tydeligt, at det er vejledende. LBST bemærkede, at det også kunne overvejes helt at fjerne værdier i vejledningen til fordel for nogle mere generelle betragtninger.	
9. ECA-vand (elektrolysevand)	SEGES ønskede at få bekræftet, at ECA-vand (elektrolysevand) kan bruges som rengørings-/desinfektionsmiddel i økologisk produktion med udgangspunkt i et tidligere tilsendt svar fra TROBAN. LBST bekræftede, at man var enige i svaret, da ECA-vand svarer til noget af det, der allerede er tilladt til rengøring. Som nævnt i	Der følges op på næste Kontaktudvalgsmøde ift. svar fra svenske myndigheder.

	svaret, kan det dog ikke tillades til drikkevand. LBST uddybede, at det måske kan blive det i 2024, men at man har forstået det sådan, at der ikke er et ønske i Danmark om at få det godkendt til drikkevandsrensning. SEGES bekræftede, at det i hvert fald ikke er et ønske i kvægbranchen. ØL og L&F kommenterede ligeledes, at man ikke har hørt om, at der skulle være ønske om det, hverken i kvæg- eller fjerkræbranchen. LBST orienterede, at det svenske KRAV-mærke har tilladt ECA-vand til drikkevandsrensning, hvilket giver nogle udfordringer, men at der er rettet henvendelse til de svenske myndigheder for at få afklaret, om de er enige i KRAV's tolkning.	
10. Økologikontrol og rewilding	LBST redegjorde for nogle af de udfordringer omkring rewilding og dyrevelfærdsreglerne, man oplever i kontrollen og som også har været meget i medierne. Nogle af de pågældende sager foregår på økologiske arealer og med økologiske dyr. Det vedrører primært arealer ejet af Naturstyrelsen (NST), kommunearealer og Forsvarets arealer. Det opleves, at der er et sammenstød mellem dyrevelfærdsloven og økologireglerne på den ene side og de rewilding-principper, der forvaltes efter på disse arealer på den anden. LBST orienterede, at der har været tilfælde med meget magre dyr, seneste eksempel er NST arealer i Mols Bjerger. ØL kommenterede, at det økologiske renommé ikke kan tåle så magre dyr og at det ikke skal være på bekostning af dyrene, at man ønsker at lave naturpleje. L&F udtrykte enighed med ØL og opfordrede til nogle ekstra-kontroller af den målrettede slags. Der blev argumenteret for, at situationen i Mols Bjerger skal tænkes og håndteres som en landmand, der ikke kan finde ud af at overholde reglerne og dermed skal behandles og sanktioneres derefter. FVST understregede, at bare fordi der er tale om rewilding-arealer, hvor man ifølge kontrakten ikke må tilskudsfodre, vil det ikke tilsidesætte hverken dyrevelfærdsregler eller økologireglerne. Der var en generel drøftelse af problematikken. L&F opfordrede til, at der skulle laves nogle særlige og skærpede logbogskrav i disse tilfælde. ØL spurgte ind til, hvorvidt der er særlige krav til kompetencer ift. at kigge på dyrene. LBST svarede, at i økologien er der jo særlige krav, hvorefter det blev konkluderet, at der i Kontaktudvalget var enighed om, at disse sager skal behandles som enhver anden økologisag. L&F sluttede af med at forespørge, at en form for fælles godkendelse af denne slags systemer blev taget op til overvejelse.	

11. Eventuelt	LBST orienterede om organisationsændring i EU & Landbrug. Det der før hed Team Økologipolitik og klager er blevet til Team Økologi og KO. Det blev understreget, at den nye organisering giver nogle mere rene værdikædesamarbejder med Augustenborg, hvilket kun ses som en fordel.	
	ØL spurgte ind til et tidligere behandlet emne omkring behandlingsregnskaber, smertestillende og mælkefeber, hvor man forsat afventer en tilbagemelding fra LBST.	LBST følger op og giver en tilbagemelding.
	Næste møde i udvalget er den 26. maj 2021	